

**Pensioenreglement
Basispensioenregeling 67
per 1 januari 2014,
voor het laatst gewijzigd per
1 januari 2019**

HOOFDSTUK I: ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1 Definities, begrippen en afkortingen

Als voor een begrip geen definitie is opgenomen, zijn de definities uit artikel 1 van de Statuten van Stichting ING CDC Pensioenfonds van toepassing, tenzij anders is bepaald. In dit Pensioenreglement bedoelt het Pensioenfonds met:

Afkoopgrens

Dit is het bedrag dat wij hanteren bij de afkoop van kleine Pensioenaanspraken en Pensioenrechten. De Afkoopgrens is de wettelijke Afkoopgrens als bedoeld in artikel 66 van de PW.

Arbeidsongeschiktheid

Voor dit Pensioenreglement ben je volledig of gedeeltelijk Arbeidsongeschikt als je dat ook voor de WIA bent. Wij gaan daarbij uit van de mate van Arbeidsongeschiktheid die het UWV vaststelt.

Basispensioenregeling 67

De in dit Pensioenreglement vastgelegde pensioenregeling.

Beleidsdekkingsgraad

De Beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de Dekkingsgraad van de laatste 12 maanden. De Beleidsdekkingsgraad wordt per het einde van de maand berekend volgens de voorschriften van de PW en het Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen.

Consumentenprijsindex

De procentuele toename van de door het Centraal Bureau voor de Statistiek gepubliceerde consumentenprijsindex alle huishoudens, afgeleid, over de laatst verstreken periode van oktober tot oktober.

Deelnemer

Je bent Deelnemer als je Werknemer of gewezen Werknemer bent en op grond van de Pensioenovereenkomst Pensioen bij het Pensioenfonds verwerft.

Deeltijdpensioen

Als je je ouderdomspensioen gedeeltelijk voor je Pensioenrichtleeftijd laat ingaan, ben je met Deeltijdpensioen.

Dekkingsgraad

De verhouding tussen het pensioenvermogen van het Pensioenfonds en de technische voorziening voor de Pensioenaanspraken en Pensioenrechten bij het Pensioenfonds. Onder technische voorzieningen verstaan wij de contante waarde van de toekomstige verplichtingen van het Pensioenfonds op basis van de actuariële grondslagen van het Pensioenfonds. De Dekkingsgraad wordt per het einde van de maand berekend volgens de voorschriften van de PW en het Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen.

Eerste Ziekte dag

De eerste dag waarop je wegens ziekte niet hebt gewerkt of het werken tijdens de werktijd hebt gestaakt. Dit is de eerste dag van de wachttijd voor de WIA.

Ex-Deelnemer

Je bent Ex-Deelnemer als je geen Pensioenaanspraken meer bij het Pensioenfonds verwerft en bij beëindiging van het deelnemerschap Pensioenaanspraken bij het Pensioenfonds hebt behouden.

Ex- Partner

De man of vrouw waarmee:

- a. je huwelijk is geëindigd door echtscheiding of door ontbinding van het huwelijk na scheiding van tafel en bed;
- b. je geregistreerd partnerschap is geëindigd;
- c. je duurzame gemeenschappelijke huishouding is geëindigd.

Trouw je, of ga je een geregistreerd partnerschap aan of een gemeenschappelijke huishouding voeren met een Partner met wie je direct daaraan voorafgaand al getrouwd was, een geregistreerd partnerschap had of een duurzame gemeenschappelijke huishouding voerde, dan blijft het partnerschap ongewijzigd voortduren.

Franchise

De Franchise is dat deel van het Pensioensalaris waarover je geen Pensioenaanspraak verwerft. Hierover is meer opgenomen in artikel 7.

Actuariële Grondslagen

De methoden en rekenregels die het Pensioenfonds gebruikt voor de berekening van zijn verplichtingen zoals vastgelegd in de actuariële en bedrijfstechnische nota van het Pensioenfonds.

Gepensioneerde

Je bent Gepensioneerde als je ouderdomspensioen op grond van de Pensioenregeling is ingegaan.

Kind

Een Kind is:

- a. Jouw Kind dat jonger is dan 18 jaar.
- b. Jouw Kind dat tussen de 18 en 27 jaar is, als de voor werkzaamheden beschikbare tijd in beslag wordt genomen door:
 - dagonderwijs of een dagopleiding voor een beroep;
 - het verzorgen van het ouderlijk huishouden.

Het Pensioenfonds beoordeelt of dit het geval is. Ook jouw Kind dat na beëindiging van het deelnemerschap of Pensionering is geboren, heeft aanspraak op wezenpensioen.

Stief- of pleegkinderen die je onderhoudt en opvoedt zien we als jouw Kind. Een pleegkind moet wel eerst zijn aangemeld bij het Pensioenfonds en als pleegkind door het Pensioenfonds zijn geaccepteerd.

Nabestaande

Je Partner, je Kind en eventuele Ex-Partner op de dag van je overlijden.

Notariële Samenlevingsovereenkomst

Een notarieel verleden samenlevingsovereenkomst of een door de notaris gewaarmerkt uittreksel van de notarieel verleden samenlevingsovereenkomst waaruit blijkt dat jij en je Partner een onderhoudsverplichting ten opzichte van elkaar hebben.

Partner

De man of vrouw met wie je vóór je Pensioendatum:

- a. gehuwd bent; of
- b. een geregistreerd partnerschap bent aangegaan; of
- c. een gezamenlijke huishouding voert, als is voldaan aan de volgende voorwaarden:
 - jij en je Partner zijn niet gehuwd en zijn geen geregistreerd partnerschap aangegaan met een derde; en
 - je Partner is geen bloed- of aanverwant van je in de rechte lijn; en
 - de gezamenlijke huishouding ten minste zes maanden onafgebroken heeft geduurd; en
 - de gezamenlijke huishouding is bevestigd in een notariële samenlevingsovereenkomst of, als de gezamenlijke huishouding onafgebroken vijf jaar of langer heeft geduurd, in een verklaring van jou en je Partner waaruit een gezamenlijke onderhoudsverplichting blijkt; en
 - je hebt je Partner als Partner aangemeld bij het Pensioenfonds, volgens de door het Pensioenfonds vastgestelde voorwaarden en procedure. Meer daarover kun je lezen in artikel 16.

Jij en je Partner kunnen maar één persoon tegelijkertijd als partner hebben. Een huwelijk of geregistreerd partnerschap gaat dan voor op een gezamenlijke huishouding.

Pensioen

Ouderdomspensioen, partnerpensioen, bijzonder partnerpensioen, tijdelijk partnerpensioen of wezenpensioen op grond van dit Pensioenreglement.

Pensioenaanspraak

De aanspraak op een Pensioen dat nog niet is ingegaan. Hieronder vallen niet de voorwaardelijke toeslagen die worden genoemd in artikel 25.

Pensioendatum

De dag waarop je ouderdomspensioen ingaat.

Pensioenfonds

Stichting ING CDC Pensioenfonds.

Pensioengerechtigde

Je bent Pensioengerechtigde als je Pensioen is ingegaan.

Pensioengrondslag

Het Pensioensalaris verminderd met de Franchise. Hierover is meer opgenomen in de artikelen 7 en 8.

Pensioenovereenkomst

De in de CAO vastgelegde Pensioenovereenkomst.

Pensioenrecht

Het recht op een Pensioen dat is ingegaan. Hieronder vallen niet de voorwaardelijke toeslagen die worden genoemd in artikel 25.

Pensioenrichtleeftijd

De dag waarop je 67 jaar wordt.

Pensioensalaris

De salarisbestanddelen die worden gebruikt voor de vaststelling van je Pensioengrondslag. Hierover is meer opgenomen in artikel 6.

Tabellenboek

De factoren en rekenregels die het Pensioenfonds op basis van de Actuariële Grondslagen vaststelt voor onder andere aanpassing en afkoop van een Pensioenrecht en/of een Pensioenaanspraak. Het Tabellenboek wordt periodiek herzien.

Vaste Premie

De Vaste Premie voor de beoogde verwerving van Pensioen. De Vaste Premie staat in de Pensioen- en Uitvoeringsovereenkomst.

Werkgever

De Werkgever als bedoeld in de Statuten van het Pensioenfonds.

Werknemer

Je bent Werknemer als je een arbeidsovereenkomst hebt met de Werkgever en onder de Pensioenovereenkomst valt.

Gebruikte afkortingen

AFM:	Stichting Autoriteit Financiële Markten;
ANW:	Algemene nabestaandenwet
AOW:	de Algemene Ouderdomswet;
CAO:	de bij de Werkgever geldende collectieve arbeidsovereenkomst;
CDC:	Collectief Defined Contribution (beschikbare premieregeling)
DNB:	De Nederlandsche Bank N.V.;
PW:	de Pensioenwet;
UWV:	het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen;
WIA:	de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen.

Artikel 2 Aanspreekvormen

We spreken je in dit Pensioenreglement zoveel mogelijk persoonlijk aan met “je” en “jou”. Als wij in deze regeling ‘hij’ of ‘zijn’ schrijven, dan bedoelen we ook ‘zij’ of ‘haar’. Waar “ons” of “wij” in de tekst staat bedoelen we het Pensioenfonds.

Artikel 3 Je deelname aan de Pensioenregeling

1. Je deelname aan de Basispensioenregeling 67 begint¹:
 - op 1 januari 2014 als je op dat moment Werknemer bent bij de Werkgever;
 - als je na 1 januari 2014 in dienst treedt van de Werkgever, op de dag waarop je in dienst treedt.Je deelnemersperiode wordt in dagen nauwkeurig vastgesteld.
2. Je deelname aan de Basispensioenregeling 67 eindigt:
 - bij je overlijden;
 - op je Pensioendatum of je Pensioenrichtleeftijd;

¹ Als je deelneemt of hebt deelgenomen aan de Basispensioenregeling 67 op basis van een andere pensioenovereenkomst dan de Pensioenovereenkomst, dan wordt in artikel 3, lid 1 in plaats van de aanvang van je dienstverband, hoe ook genoemd, uitgegaan van de aanvang van je Deelname aan de Basispensioenregeling 67. Dit geldt ook als je nu wel deelneemt op basis van de Pensioenovereenkomst.

- als je uit dienst treedt van de Werkgever, tenzij je, bijvoorbeeld omdat je geheel of gedeeltelijk Arbeidsongeschikt bent, Pensioen blijft verwerven. Over Arbeidsongeschiktheid is meer opgenomen in Hoofdstuk IV;
- als de Pensioenovereenkomst niet meer op je van toepassing is;
- als de Uitvoeringsovereenkomst tussen de Werkgever en het Pensioenfonds eindigt.

Artikel 4 Je Pensioenaanspraken

In de Basispensioenregeling verwerf je de volgende Pensioenaanspraken:

- a. ouderdomspensioen;
- b. partnerpensioen voor je Partner;
- c. tijdelijk partnerpensioen voor je Partner;
- d. wezenpensioen voor je Kind(eren).

Daarnaast heb je aanspraak op voortzetting van je pensioenverwerving bij Arbeidsongeschiktheid en heeft een eventuele Ex-Partner aanspraak op bijzonder partnerpensioen.

Artikel 5 Pensioenregeling

1. De Basispensioenregeling 67 is een CDC-pensioenregeling (collectieve premieregeling). Kern van de regeling is dat de Werkgever jaarlijks een Vaste Premie beschikbaar stelt, waarbij door het Pensioenfonds met deze Vaste Premie wordt gestreefd naar pensioenverwerving op basis van het middelloonstelsel. Daarnaast betaalt de Werkgever de actuariële premie voor het tijdelijk partnerpensioen en een vergoeding voor de uitvoeringskosten. De Werkgever geeft voor de pensioenverwerving geen garanties en heeft conform de Uitvoeringsovereenkomst geen verplichting om méér te betalen.
2. Omdat de Basispensioenregeling 67 gebaseerd is op een vooraf vastgestelde Vaste Premie is deze Pensioenovereenkomst volgens de internationale boekhoudkundige regels een premieovereenkomst. Omdat er nadrukkelijk wordt gestreefd naar pensioenopbouw op basis van het middelloonstelsel is deze Pensioenregeling in de zin van de Pensioenwet een uitkeringsovereenkomst.
3. De Vaste Premie is vastgelegd in de Pensioenovereenkomst en de tussen Werkgever en het Pensioenfonds gesloten Uitvoeringsovereenkomst.
Belangrijkste punten daaruit zijn:
 - De Vaste Premie die betaald wordt, is alleen bedoeld voor de beoogde verwerving van Pensioen in dat jaar (het jaar van premiebetaling). De Vaste Premie is nadrukkelijk niet bestemd om vermindering van verworven Pensioen te voorkomen en/of om vermindering uit het verleden te compenseren.
 - Wanneer er door het Pensioenfonds voorafgaand aan het jaar wordt vastgesteld dat de vooraf afgesproken Vaste Premie niet voldoende is voor de beoogde pensioenverwerving in dat jaar, zal er in dat jaar navenant minder Pensioen worden verworven. Daarbij wordt eerst de pensioenopbouw verminderd en, voor zover dit niet volstaat, de dekking gedurende het deelnemerschap voor het partner- en wezenpensioen dat je vanaf je overlijden tot aan de pensioendatum had kunnen opbouwen en de premievrijstelling bij Arbeidsongeschiktheid. De Vaste Premie wordt nadrukkelijk niet verhoogd.
 - Met het betalen van de Vaste Premie, de actuariële premie voor het tijdelijk partnerpensioen en een bijdrage voor de uitvoeringskosten heeft de Werkgever aan zijn financiële verplichtingen voldaan. Er bestaat nadrukkelijk geen bijstortingsverplichting voor de Werkgever. Een eventueel overschot in de Vaste Premie vloeit in de algemene middelen van het Pensioenfonds.
 - Als het Pensioenfonds in een situatie van dekkings- of reservetekort komt en niet zelfstandig binnen de wettelijke termijnen de Dekkingsgraad weet te herstellen, worden

de verworven Pensioenaanspraken en ingegane Pensioenrechten verminderd. Evenmin wordt bijgestort als de verleende of te verlenen toeslagen lager zijn dan het streefniveau.

- Wanneer de Beleidsdekkingsgraad van het Pensioenfonds volgens de wettelijke normen een premiekorting of een premierestitutie toestaat, wordt deze niet verleend. In plaats daarvan kan het Bestuur van het Pensioenfonds besluiten extra toeslagen te verlenen als bedoeld in artikel 25, lid 5.

HOOFDSTUK II: UITGANGSPUNTEN PENSIOENBEREKENING

Artikel 6 Pensioensalaris

1. Voor de verwerving van je Pensioen tellen de volgende salarisbestanddelen mee:
 - je persoonlijk maandsalaris, waaronder de;
 - o Persoonlijke Toeslag met Index (PTI);
 - o Persoonlijke Toeslag met Afbouw (PTA);
 - ploegentoeslag;
 - consignatievergoeding.

Elke maand worden de pensioendragende salarisbestanddelen, inclusief 13e maand en vakantietoeslag hierover, van die maand bij elkaar opgeteld. Dit noemen we je Pensioensalaris.

2. Jouw Pensioensalaris in een maand is maximaal gelijk aan 1/12e deel van het maximale fiscale pensioengevend loon op jaarbasis uit artikel 18ga van de Wet op de Loonbelasting 1964 (2019: € 107.593). Als je in Deeltijd werkt wordt het maximum vermenigvuldigd met je deeltijdfactor volgens artikel 9.
3. Het maximum uit lid 2 geldt vanaf het moment dat jouw Pensioensalaris boven de in lid 2 genoemde grens uitkomt.

Artikel 7 Franchise

De Franchise is dat deel van je Pensioensalaris waarover je geen Pensioenaanspraak verwerft. De Franchise is vanaf 1 januari 2015 de minimale fiscale franchise op jaarbasis uit artikel 18a, lid 8, onder a van de Wet op de loonbelasting 1964 (2019: € 13.785). Dit franchisebedrag geldt bij een volledige arbeidsduur van 36 uur of meer per week. Bij een arbeidsduur van minder dan 36 uur per week, wordt de Franchise naar rato verlaagd.

Artikel 8 Pensioengrondslag

Je verwerft elke maand Pensioen over je Pensioengrondslag. Je Pensioengrondslag is gelijk aan je Pensioensalaris in die maand verminderd met 1/12e deel van de Franchise. Als je Pensioengrondslag gelijk is aan of kleiner is dan nul, dan is je Pensioengrondslag nul en verwerf je in die maand dus geen Pensioen.

Artikel 9 Deeltijd

1. Als je in deeltijd werkt (minder dan 36 uur), dan wordt daarmee bij de berekening van je Pensioenaanspraken rekening gehouden. Daarvoor is een deeltijdfactor nodig. De deeltijdfactor wordt vastgesteld door de overeengekomen wekelijkse arbeidsduur te delen door 36. De deeltijdfactor bedraagt maximaal 1.
2. Bij de pensioenverwerving wordt op de volgende wijze rekening gehouden met de deeltijdfactor:
 - a. Eerst wordt het op te bouwen ouderdoms- en partnerpensioen berekend waarop je recht zou hebben als je 36 uur per week werkt; voor de vaststelling van dit ouderdoms- en partnerpensioen wordt je pensioensalaris herrekend naar een voltijds pensioensalaris door jouw pensioensalaris te delen door je deeltijdfactor; vervolgens

wordt dit op te bouwen ouderdoms- en partnerpensioen vermenigvuldigd met je deeltijdfactor.

- b. De deeltijdfactor wordt automatisch verwerkt in het wezenpensioen, omdat die wordt vastgesteld als een percentage van je aanspraak op partnerpensioen.
3. Bij de bepaling van het partner- en wezenpensioen en de premievrijstelling bij Arbeidsongeschiktheid, is een deeltijdfactor nodig voor toekomstige diensttijd of periode van deelneming. Dat wordt gedaan door ervan uit te gaan dat de deeltijdfactor direct voorafgaand aan je overlijden of de Eerste Ziekte dag van kracht blijft tot de Pensioenrichtleeftijd.

Artikel 10 Arbeidsduurvermindering

Als je met gebruikmaking van het overgangsbeleid voor medewerkers geboren voor 1955, dat in artikel 5.2.3. van de CAO 2018 is opgenomen, minder gaat werken, dan worden je pensioenverwerving en deelnemersbijdrage op basis van je oorspronkelijke arbeidsduur voortgezet.

Artikel 11 Pensioenverwerving tijdens onbetaald verlof

Als je onbetaald verlof opneemt als bedoeld in artikel 5.8. van de CAO 2018, dan wordt daar als volgt rekening mee gehouden:

- a. Je pensioenopbouw blijft hetzelfde totdat je 13 keer je persoonlijke arbeidsduur per week aan verlof hebt opgenomen als je tijdens deze periode de in artikel 27 bedoelde deelnemersbijdrage betaalt. Daarna stopt de pensioenopbouw.
- b. De risicodekkingen voor het partner- en wezenpensioen, het tijdelijk partnerpensioen en de dekking voor het recht op premievrijstelling bij Arbeidsongeschiktheid lopen door, maar stoppen als het onbetaald verlof langer dan 18 maanden heeft geduurd.

Artikel 12 Waardeoverdracht

1. Algemeen

Wij kunnen meewerken aan waardeoverdrachten als bedoeld in de PW. Aan die waardeoverdrachten kunnen wij nadere voorwaarden verbinden. Daarbij houden we rekening met de geldende wet- en regelgeving. Op deze waardeoverdrachten zijn de voorwaarden van de PW van toepassing.

2. Waardeoverdracht vanuit een andere pensioenuitvoerder (inkomende waardeoverdracht)

- a. Je kunt ons vragen om de waarde van je opgebouwde Pensioenaanspraken bij een pensioenuitvoerder van je vorige werkgever naar ons over te laten dragen. Voor de overdracht van partnerpensioen is de instemming van je Partner vereist.
- b. Wij zetten de overgedragen waarde om in extra Pensioenaanspraken. Op deze extra Pensioenaanspraken is deze Pensioenregeling van toepassing. Over deze extra Pensioenaanspraken worden de in artikel 25 genoemde voorwaardelijke toeslagen verleend.
- c. Op de waardeoverdracht zijn de voorwaarden van de PW van toepassing. Soms is een waardeoverdracht (tijdelijk) niet toegestaan of is er geen recht op waardeoverdracht. Als er op grond van de PW voor jou geen recht op waardeoverdracht is, maar dit wel is toegestaan, kunnen wij meewerken aan een waardeoverdracht.

3. Waardeoverdracht kleine pensioenen vanuit een andere pensioenuitvoerder (inkomende waardeoverdracht kleine pensioenen)

- a. De pensioenuitvoerders van je oude werkgevers kunnen je premievrije aanspraken op ouderdomspensioen aan ons overdragen, als het ouderdomspensioen lager is dan de Afkoopgrens. Je aanspraken op partner- en wezenpensioen worden dan ook aan ons overgedragen.

- b. Wij zetten de overgedragen waarde om in extra Pensioenaanspraken. Op deze extra Pensioenaanspraken is deze Pensioenregeling van toepassing. Over deze extra Pensioenaanspraken worden de in artikel 25 genoemde voorwaardelijke toeslagen verleend.
 - c. Op de waardeoverdracht zijn de voorwaarden van de PW van toepassing.
4. *Waardeoverdracht naar andere pensioenuitvoerder (uitgaande waardeoverdracht)*
- a. Als je Ex-Deelnemer bent en lid 5 niet van toepassing is, kun je zelf beslissen de waarde van de bij ons opgebouwde Pensioenaanspraken over te laten dragen naar een andere pensioenuitvoerder. Voor de overdracht van partnerpensioen is de instemming van je Partner vereist.
 - b. Wij dragen je aanspraken op Pensioen alleen over als bij de andere pensioenuitvoerder aanspraken op pensioen worden ingekocht met de waarde die door ons is overgedragen.
 - c. Op de waardeoverdracht zijn de voorwaarden van de PW van toepassing. Soms is een waardeoverdracht (tijdelijk) niet toegestaan. Als er op grond van de PW geen recht op waardeoverdracht is, werken wij soms mee aan een waardeoverdracht.
5. *Waardeoverdracht kleine pensioenen naar andere pensioenuitvoerder (uitgaande waardeoverdracht kleine pensioenen)*
- a. Als je Ex-Deelnemer bent en je ouderdomspensioen is lager dan de Afkoopgrens, dan kunnen wij je aanspraken op ouderdoms-, partner- en wezenpensioen overdragen naar de pensioenuitvoerder van je nieuwe werkgever.
 - b. De pensioenuitvoerder van je nieuwe werkgever koopt met de overgedragen waarde nieuwe aanspraken op pensioen in.
 - c. Op de waardeoverdracht zijn de voorwaarden van de PW van toepassing.

HOOFDSTUK III: JE PENSIOENAANSPRAKEN

De Basispensioenregeling 67 is een CDC-pensioenregeling waarin wordt gestreefd naar pensioenen op middelloonbasis. De Vaste Premie die betaald wordt, is alleen bedoeld voor de verwerving van Pensioen in het jaar van premiebetaling. De Vaste Premie is nadrukkelijk niet bestemd om vermindering van al opgebouwd Pensioen te voorkomen en/of om verminderingen uit het verleden te compenseren. Wanneer de Vaste Premie bij aanvang van het jaar ontoereikend blijkt te zijn voor de beoogde pensioenverwerving voor dat jaar, dan wordt de pensioenopbouw in dat jaar verlaagd. De Vaste Premie wordt niet verhoogd. Wanneer de Beleidsdekkingsgraad van het Pensioenfonds volgens de wettelijke normen een premiekorting of een premierestitutie zou toestaan wordt deze niet verleend. In plaats daarvan kan het Bestuur van het Pensioenfonds besluiten extra toeslagen te verlenen.

Artikel 13 Ouderdomspensioen

1. In het vierde kwartaal, stelt het Bestuur het opbouwpercentage van het ouderdomspensioen voor het nieuwe kalenderjaar vast door het fiscale maximale opbouwpercentage voor ouderdomspensioen op middelloonbasis voor pensioenleeftijd 68 actuariel te herrekenen op basis van de Actuariële Grondslagen naar pensioenleeftijd 67. Dit noemen wij het Opbouwpercentage.
2. Het ouderdomspensioen dat je per maand opbouwt, is gelijk aan het Opbouwpercentage vermenigvuldigd met je Pensioengrondslag.
3. Als blijkt dat de Vaste Premie in enig jaar onvoldoende is voor de beoogde pensioenverwerving, dan zal een vermindering van de opbouw van het ouderdomspensioen plaatsvinden. Zie hiervoor artikel 5. Als de Beleidsdekkingsgraad van het Pensioenfonds daartoe aanleiding geeft, kan een vermindering van het al verworven ouderdomspensioen en/of het ingegane ouderdomspensioen plaatsvinden. Zie hiervoor artikel 26.
4. Het opgebouwde, premievrije en ingegane ouderdomspensioen kan jaarlijks met een toeslag worden verhoogd. Zie hiervoor artikel 25.
5. Je totale ouderdomspensioen is gelijk aan de som van de opgebouwde aanspraken op ouderdomspensioen, de eventuele extra aanspraken op ouderdomspensioen die je uit een waardeoverdracht hebt verkregen en de al verleende toeslagen.
6. Als je de ingangsdatum van je ouderdomspensioen niet vervroegt, gaat het ouderdomspensioen in op de Pensioenrichtleeftijd. Het ouderdomspensioen wordt uitbetaald tot de laatste dag van de maand waarin je overlijdt.

Artikel 14 Pensioenverevening bij scheiding

Bij scheiding van tafel en bed, echtscheiding of ontbinding van het geregistreerd partnerschap is de Wet verevening Pensioenrechten bij scheiding van toepassing. Op basis van deze wet kan je gewezen partner recht krijgen op uitbetaling van een deel van je ouderdomspensioen.

Je kunt de toepassing van deze wet uitsluiten of van die wet afwijken door:

- a. huwelijkse voorwaarden dan wel door voorwaarden bij wettelijk geregistreerd partnerschap, en/of
- b. een schriftelijke overeenkomst met het oog op de scheiding dan wel de ontbinding van het wettelijk geregistreerd partnerschap.

Hiervoor en voor de manier waarop en voor de tijd waarbinnen je dit aan het Pensioenfonds moet melden, gelden (wettelijke) voorwaarden.

Artikel 15 Partnerpensioen

1. Als je overlijdt, heeft je Partner recht op een partnerpensioen. Je verwerft partnerpensioen zolang je Deelnemer bent. Maandelijks bouw je 1,313% partnerpensioen op over je Pensioengrondslag.

2. Je totale partnerpensioen is gelijk aan de som van de opgebouwde aanspraken op partnerpensioen, de eventuele extra aanspraken op partnerpensioen die je uit een waardeoverdracht hebt verkregen en de al verleende toeslagen.
3. Als blijkt dat de Vaste Premie in enig jaar onvoldoende is voor de beoogde pensioenverwerving, dan zal een vermindering van het te verwerven partnerpensioen plaatsvinden. Zie hiervoor artikel 5. Als de Beleidsdekkingsgraad van het Pensioenfonds daartoe aanleiding geeft, kan een vermindering van het opgebouwde partnerpensioen en/of het ingegane partnerpensioen plaatsvinden. Zie hiervoor artikel 26.
4. Het partnerpensioen gaat in op de eerste dag van de maand volgend op je overlijden en wordt uitbetaald tot en met de laatste dag van de maand waarin je Partner overlijdt.
5. Als je op het moment van je overlijden Ex-Deelnemer of Gepensioneerde bent, dan is het partnerpensioen gelijk aan het partnerpensioen volgens artikel 15, lid 2.
6. Als je op het moment van je overlijden Deelnemer bent, dan is het partnerpensioen gelijk aan het partnerpensioen volgens artikel 15, lid 2 vermeerderd met het partnerpensioen dat je had kunnen opbouwen vanaf je overlijden tot aan de Pensioenrichtleeftijd. Dit wordt als volgt vastgesteld:
 - a. De berekening vindt plaats op basis van het Pensioenreglement dat bij je overlijden van toepassing is (dit betekent bijvoorbeeld dat de op dat moment actuele Franchise en opbouwpercentages voor de berekening worden gebruikt).
 - b. Eerst wordt een gemiddeld Pensioensalaris per maand berekend. Dit is je gemiddelde Pensioensalaris in de 12 maanden voorafgaand aan je overlijden². Als je minder dan 12 maanden voor de Werkgever hebt gewerkt, wordt uitgegaan van het gemiddelde over het aantal maanden dat je daadwerkelijk voor de Werkgever hebt gewerkt.
 - c. Daarna wordt het partnerpensioen berekend dat je had kunnen opbouwen in de deelnemerstijd die je vanaf je overlijden tot de Pensioenrichtleeftijd gewerkt zou hebben als je niet was overleden.
 - d. Bij de berekening wordt rekening gehouden met je deeltijdfactor in de maand waarin je bent overleden.
6. Als er een bijzonder partnerpensioen aan je Ex-Partner is toegekend, dan wordt het partnerpensioen verminderd met dit bijzonder partnerpensioen.
7. Als je na je Pensioendatum huwt, een geregistreerd partnerschap aangaat of een duurzame gezamenlijke huishouding gaat voeren, dan krijg je voor deze partner geen aanspraak op partnerpensioen.

Artikel 16 Voorwaarden Partnerpensioen bij samenwonen zonder geregistreerd partnerschap

Als je ongehuwd bent en geen geregistreerd partnerschap bent aangegaan, maar wel met een ander een duurzame huishouding voert en je wilt degene met wie je samenwoont als je Partner aanwijzen, dan moet je dit doen volgens de door ons vastgestelde voorwaarden en procedure. Daarbij gelden in elk geval de volgende voorwaarden:

- a. Je moet een kopie van een Notarieel Samenlevingsovereenkomst aan ons toesturen; uit deze kopie moet blijken dat jij en je Partner een onderhoudsverplichting voor elkaar hebben; en
- b. Je moet aantonen dat je gezamenlijke huishouding ten minste zes maanden onafgebroken heeft geduurd. Hiervoor moet je onder meer een recent uittreksel uit de Basisregistratie Personen aan ons geven.
- c. Als jij en je Partner kunnen aantonen dat je duurzame gezamenlijke huishouding ten minste vijf jaar onafgebroken heeft geduurd en uit deze verklaring een gezamenlijke onderhoudsverplichting blijkt, dan hoeft je geen Notariële Samenlevingsovereenkomst aan ons te sturen.

² Als de periode van 12 maanden gedeeltelijk in 2014 ligt, dan wordt voor die periode je Pensioensalaris vastgesteld rekening houdend met het bij je overlijden actuele in artikel 6 genoemde maximum.

- d. Als deze duurzame gezamenlijke huishouding eindigt, dan moet jij en/of je Ex-Partner dit en de datum waarop de gezamenlijke huishouding is beëindigd, aan ons doorgeven. Voor de vaststelling van de aanspraak op bijzonder partnerpensioen van je Ex-Partner gaan wij dan uit van de opgegeven datum, tenzij uit de Basisregistratie Personen een eerdere datum van beëindiging blijkt.

Artikel 17 Bijzonder partnerpensioen

1. Als je relatie eindigt door:
 - a. echtscheiding of door ontbinding van het huwelijk na scheiding van tafel en bed; of
 - b. beëindiging van geregistreerd partnerschap; of
 - c. beëindiging van de duurzame gemeenschappelijke huishouding;dan krijgt je Ex-Partner een zelfstandige aanspraak of recht op partnerpensioen. Dit heet bijzonder partnerpensioen.
2. Het bijzonder partnerpensioen gaat in op de eerste dag van de maand volgend op je overlijden en wordt uitbetaald tot en met de laatste dag van de maand van overlijden van je Ex-Partner.
3. Het bijzonder partnerpensioen wordt als volgt vastgesteld:
 - a. *Gedurende het deelnemerschap*
Het bijzonder partnerpensioen van je Ex-Partner is gelijk aan het partnerpensioen waarop je aanspraak zou maken als je deelnemerschap zou zijn beëindigd op de datum waarop je relatie is beëindigd.
 - b. *Na beëindiging van het deelnemerschap*
Het bijzonder partnerpensioen van je Ex-Partner is gelijk aan je aanspraak op partnerpensioen bij beëindiging van je relatie.
4. Het bijzonder partnerpensioen wordt verhoogd met de in artikel 25 genoemde voorwaardelijke toeslagen.
5. Er wordt geen bijzonder partnerpensioen aan je Ex-Partner toegekend of het bijzonder partnerpensioen wordt op andere wijze vastgesteld dan op grond van het derde lid, als jij en je Ex-Partner een andere regeling overeenkomen:
 - a. bij huwelijkse voorwaarden;
 - b. bij registratievoorwaarden;
 - c. in een schriftelijke overeenkomst in verband met de scheiding, de beëindiging van het geregistreerd partnerschap of de gezamenlijke huishouding.

De huwelijkse voorwaarden, registratievoorwaarden of de schriftelijke overeenkomst zijn slechts geldig indien daaraan een verklaring van ons is gehecht, waarin wij aangeven dat wij bereid zijn om het afwijkende pensioenrisico te accepteren. Wij bepalen zelf of we die verklaring afgeven.

6. Je Ex-Partner kan na je overlijden zijn of haar bijzonder partnerpensioen overdragen aan een andere Ex-Partner van jou, als:
 - a. de overdracht onherroepelijk is; en
 - b. dit wordt overeengekomen bij notarieel verleden akte; en
 - c. wij schriftelijk hebben verklaard bereid te zijn het afwijkende pensioenrisico te dekken. Deze verklaring moet aan de overeenkomst gehecht zijn.

Wij kunnen daarbij om een medische verklaring vragen.

Omdat er een nieuwe uitkeringsgerechtigde is, wordt het bijzonder partnerpensioen opnieuw berekend. Hiervoor zijn rekenregels in het Tabellenboek opgenomen.

7. Als je Ex-Partner overlijdt vóór je Pensioendatum, vervalt het bijzonder partnerpensioen en wordt je aanspraak op partnerpensioen verhoogd met het vervallen bijzonder partnerpensioen.

Artikel 17a Tijdelijk Partnerpensioen

1. Als je tijdens je deelnemerschap overlijdt, heeft je Partner recht op een tijdelijk partnerpensioen. Je Partner heeft ook recht op een tijdelijk partnerpensioen als je aansluitend aan je deelnemerschap je ouderdomspensioen vervroegd laat ingaan en je overlijdt voor de Pensioenrichtleeftijd.
2. Het tijdelijk partnerpensioen gaat in op de eerste dag van de maand volgend op je overlijden en loopt door tot de dag waarop voor je Partner de AOW ingaat. Als je Partner eerder overlijdt, loopt het pensioen door tot het einde van de maand waarin je Partner overlijdt.
3. De hoogte van het tijdelijk partnerpensioen is bij de ingang van het recht gelijk aan het bedrag op jaarbasis van de bruto-nabestaandenuitkering op grond van artikel 17, eerste lid van de Anw, vermeerderd met het bruto-bedrag van de vakantieuitkering op grond van artikel 31, eerste lid, van de Anw, zoals dat geldt op 1 januari van het jaar waarin de deelnemer overlijdt. Het tijdelijk partnerpensioen wordt niet verlaagd als je in deeltijd werkt.
4. Op een ingegaan tijdelijk partnerpensioen is de regeling voor voorwaardelijke toeslagverlening van artikel 25 van toepassing.
5. Als de Beleidsdekkingsgraad van het Pensioenfonds daartoe aanleiding geeft, kan een vermindering van een ingegane tijdelijk partnerpensioen plaatsvinden. Zie hiervoor artikel 26.
6. Als je relatie eindigt door:
 - echtscheiding of door ontbinding van het huwelijk na scheiding van tafel en bed; of
 - beëindiging van geregistreerd partnerschap; of
 - beëindiging van de duurzame gemeenschappelijke huishouding;vervalt voor je ex-partner de aanspraak op tijdelijk partnerpensioen.
7. Als je op of na je Pensioendatum huwt, een geregistreerd partnerschap aangaat of een duurzame gezamenlijke huishouding gaat voeren, dan krijg je voor deze partner geen aanspraak op tijdelijk partnerpensioen.
8. De aanspraak op tijdelijk partnerpensioen vervalt bij einde van het dienstverband bij de werkgever, tenzij (1) je recht hebt op premievrije voortzetting van je pensioenverwerving in verband met arbeidsongeschiktheid en je dienstverband met de Werkgever niet voor 1 januari 2019 geheel is geëindigd of (2) als je aansluitend aan je deelnemerschap vervroegd met pensioen gaat en je overlijdt voor de Pensioenrichtdatum.

Artikel 18 Wezenpensioen

1. Als je overlijdt, heeft je Kind recht op een wezenpensioen. Je bouwt wezenpensioen op zolang je Deelnemer bent.
2. Als blijkt dat de Vaste Premie in enig jaar onvoldoende is voor de beoogde pensioenverwerving, dan zal een vermindering van het te verwerven wezenpensioen plaatsvinden. Zie hiervoor artikel 5. Als de Beleidsdekkingsgraad van het Pensioenfonds daartoe aanleiding geeft, kan een vermindering van het al verworven wezenpensioen en/of het ingegane wezenpensioen plaatsvinden. Zie hiervoor artikel 26.
3. Het wezenpensioen gaat in op de eerste dag van de maand volgend op je overlijden. Het wezenpensioen eindigt:
 - a. Op de laatste dag van de maand waarin je Kind 18 jaar wordt.
 - b. Op de laatste dag van de maand waarin je Kind 27 jaar wordt, als het Kind aan het Pensioenfonds kan aantonen dat de tijd voor werken grotendeels in beslag wordt genomen door:

- het volgen van dagonderwijs of een dagopleiding voor een beroep; en / of
- door het verzorgen van het ouderlijk huishouden.

Als je Kind overlijdt, eindigt het wezenpensioen op de laatste dag van de maand van overlijden.

4. Het wezenpensioen is voor elk Kind 20% van het partnerpensioen volgens artikel 15.
5. Als je meer dan vijf Kinderen hebt, dan is het wezenpensioen van alle Kinderen in totaal maximaal 100% van het partnerpensioen. Dit wezenpensioen wordt in gelijke delen verdeeld over alle Kinderen.
6. Het wezenpensioen wordt verdubbeld in de maand volgend op de maand waarin het Kind volle wees wordt. Een volle wees is een (erkend) Kind dat ouderloos is.
Als je meer dan vijf Kinderen hebt en jij en je Partner leven niet meer, dan is het wezenpensioen van alle Kinderen in totaal maximaal 200% van het partnerpensioen. Dit wezenpensioen wordt in gelijke delen verdeeld over alle Kinderen.
7. Als het partnerpensioen is verminderd of geheel of gedeeltelijk is vervallen vanwege:
 - een bijzonder partnerpensioen; of
 - omzetting naar ouderdompensioen; of
 - conversie van Pensioenaanspraken bij scheiding;dan gaan wij voor de vaststelling van het wezenpensioen in dit artikel uit van het partnerpensioen vóór vermindering, omzetting of conversie.

HOOFDSTUK IV: ARBEIDSONGESCHIKTHEID**Artikel 19 Premievrijstelling bij Arbeidsongeschiktheid**

1. Als je tijdens je deelname aan de Basispensioenregeling 67 Arbeidsongeschikt wordt, heb je recht op premievrije voortzetting van je pensioenverwerving. We noemen dit premievrijstelling. Deze premievrijstelling gaat in op de dag dat de WIA-uitkering ingaat en eindigt op de dag dat je WIA-uitkering eindigt, maar uiterlijk op de dag waarop je 67-jaar wordt.
2. Voorwaarde voor het krijgen van de premievrijstelling is dat je Eerste Ziekte­dag op of na de aanvang van je dienstverband met de Werkgever ligt³. Daarbij geldt wel het volgende:
 - a) *Werknemer vóór 1 december 2013*
Als je:
 - op 1 januari 2014 Deelnemer bent geworden en onafgebroken bent gebleven; en
 - vóór 1 december 2013 bij de Werkgever in dienst bent getreden en daarna niet meer uit dienst bent gegaan;dan heb je alleen recht op premievrijstelling als de Eerste Ziekte­dag op of na 1 december 2013 lag.
 - b) *Werknemer vanaf 1 december 2013*
Als je:
 - op of na 1 december 2013 bij de Werkgever in dienst bent getreden en daarna niet meer uit dienst bent gegaan; en
 - je bent op of na 1 januari 2014 Deelnemer geworden; en
 - bij aanvang van je dienstverband was je al geheel of gedeeltelijk Arbeidsongeschikt⁴;dan heb je alleen recht op premievrijstelling voor de toename van de mate van Arbeidsongeschiktheid die na aanvang van je dienstverband is opgetreden. Deze beperking geldt niet als je WIA-uitkering wordt ingetrokken omdat je minder dan 35% arbeidsongeschikt bent en de WIA-uitkering niet binnen vier weken herleeft.
3. Als je:
 - op 1 januari 2014 Deelnemer bent geworden; en
 - vóór 1 december 2013 bij de Werkgever in dienst bent getreden en daarna niet meer uit dienst bent gegaan; en
 - je Eerste Ziekte­dag lag vóór 1 december 2013;dan heb je geen recht op premievrijstelling, ook niet voor de toename van de mate van Arbeidsongeschiktheid die op of na 1 december 2013 is opgetreden. Deze beperkingen gelden niet als je daarna ten minste 4 weken onafgebroken volledig je eigen werk hebt gedaan. Mogelijk kun je wel aanspraak maken op premievrijstelling op grond van de overgangsregeling die als bijlage bij dit Pensioenreglement zit.
4. Je voortgezette pensioenverwerving wordt gebaseerd op:
 - Het Pensioenreglement dat van toepassing is op het moment waarop de pensioenverwerving daadwerkelijk plaatsvindt (dit betekent bijvoorbeeld dat de op dat moment actuele Franchise en opbouwpercentages voor ouderdoms-, partner- en wezenpensioen van toepassing zijn, ook als die lager zijn dan de opbouwpercentages toen je voortgezette pensioenverwerving begon).
 - Je gemiddelde Pensioensalaris in de laatste 12 maanden direct voorafgaande aan je Eerste Ziekte­dag⁵.

³ Als je deelneemt of hebt deelgenomen aan de Basispensioenregeling 67 op basis van een andere pensioenovereenkomst dan de Pensioenovereenkomst, dan wordt in artikel 19, lid 2 in plaats van de aanvang van je dienstverband, hoe ook genoemd, uitgegaan van de aanvang van je Deelname aan de Basispensioenregeling 67. Dit geldt ook als je nu wel deelneemt op basis van de Pensioenovereenkomst.

⁴ Als bij aanvang van je dienstverband de wachttijd voor de WIA nog niet is verstreken, wordt uitgegaan van de mate van Arbeidsongeschiktheid zoals die geldt bij de eerste toekenning van de WIA-uitkering.

⁵ Als de periode van 12 maanden (gedeeltelijk) voor 1 januari 2015 ligt, dan wordt voor die periode je Pensioensalaris vastgesteld rekening houdend met het actuele in artikel 6 genoemde maximum.

- Je vastgestelde gemiddelde Pensioensalaris wordt op 1 januari van enig jaar verhoogd. De verhoging is gelijk aan de verhoging van de Franchise per 1 januari van dat jaar.
 - Als je minder dan 12 maanden voor de Werkgever hebt gewerkt, wordt uitgegaan van je gemiddelde Pensioensalaris gedurende het aantal maanden dat je daadwerkelijk voor de Werkgever hebt gewerkt; en
 - Je deeltijdfactor direct voorafgaand aan je Eerste Ziekte­dag.
5. De hoogte van de premievrijstelling hangt af van je mate van Arbeidsongeschiktheid. Daarbij hanteren we de volgende tabel.

Mate van Arbeidsongeschiktheid	Percentage premievrije voortgezette pensioenverwerving
Minder dan 35%	0%
35 tot 45%	40%
45 tot 55%	50%
55 tot 65%	60%
65 tot 80%	80%
80 tot 100%	100%

- 5a. Als je gedeeltelijk arbeidsgeschikt bent en je hebt premievrijstelling op grond van dit artikel, dan verwerf je over het arbeidsdeel dat je nog arbeidsgeschikt bent als volgt pensioen:

Mate van Arbeidsongeschiktheid	Percentage actieve pensioenverwerving
Minder dan 35%	100%
35 tot 45%	60%
45 tot 55%	50%
55 tot 65%	40%
65 tot 80%	20%
80 tot 100%	0%

Voor de berekening van je actieve pensioenverwerving wordt uitgegaan van het Pensioensalaris en de deeltijdfactor die op jou van toepassing zouden zijn als je niet gedeeltelijk arbeidsgeschikt zou zijn.

6. Als de mate van je Arbeidsongeschiktheid wijzigt, wordt de hoogte van je premievrijstelling aangepast. Als je dienstverband bij de Werkgever eindigt, houd je recht op premievrijstelling. Bij wijziging van je mate van Arbeidsongeschiktheid wordt de hoogte van je premievrijstelling dan aangepast, maar tot maximaal de mate van Arbeidsongeschiktheid zoals die gold bij het einde van je dienstverband. Als bij het einde van je dienstverband de wachttijd voor

de WIA nog niet is verstreken, wordt de maximale premievrijstelling gebaseerd op de mate van Arbeidsongeschiktheid zoals die geldt bij de eerste toekenning van de WIA-uitkering.

7. Als je WIA-uitkering wordt ingetrokken omdat je minder dan 35% arbeidsongeschikt bent verklaard, dan vervalt je recht op premievrijstelling. Wordt je WIA-uitkering weer binnen 4 weken nadat die uitkering was ingetrokken toegekend, omdat je meer dan 35% arbeidsongeschikt bent geworden dan krijg je vanaf het moment dat je weer WIA-uitkering krijgt weer recht op premievrijstelling tot maximaal de mate van Arbeidsongeschiktheid zoals die gold bij het einde van je dienstverband.
8. Als het Pensioenreglement wordt gewijzigd, zijn die wijzigingen eveneens van toepassing op de premievrijstelling bij Arbeidsongeschiktheid.

HOOFDSTUK V: KEUZEMOGELIJKHEDEN**Artikel 20 Keuzemogelijkheden**

Je hebt als Deelnemer of Ex-Deelnemer een aantal keuzemogelijkheden, binnen de grenzen die de wet- en regelgeving en de belastingdienst stellen. Die keuzemogelijkheden zijn:

1. Pensioenvervroeging

Je kunt ervoor kiezen om je ouderdomspensioen eerder te laten ingaan dan de Pensioenrichtleeftijd. De eerst mogelijke vervroegde Pensioendatum is de dag waarop je 60 jaar wordt. Deze keuzemogelijkheid heb je niet voor zover je recht hebt op premievrijstelling bij Arbeidsongeschiktheid. Je keuze voor pensioenvervroeging moet je minstens zes maanden voor de gewenste ingangsdatum aan de Werkgever en aan ons melden.

2. Deeltijdpensioen

Je kunt er voor kiezen om in deeltijd met ouderdomspensioen te gaan (Deeltijdpensioen). Deze keuze kan je alleen maken als je direct voorafgaand aan je Deeltijdpensioen Deelnemer bent. Je Deeltijdpensioen mag niet eerder ingaan dan op de dag waarop je 60 jaar wordt. Daarbij kun je er voor kiezen om je ouderdomspensioen voor 25%, 50% of 75% in te laten gaan. De datum waarop je vervolgens je ouderdomspensioen volledig laat ingaan, kan je zelf kiezen. De laatste datum waarop je je ouderdomspensioen volledig kan laten ingaan, is de Pensioenrichtleeftijd. Deze keuzemogelijkheid heb je niet voor zover je recht hebt op premievrijstelling bij Arbeidsongeschiktheid. Je keuze voor Deeltijdpensioen moet je minstens zes maanden voor de gewenste ingangsdatum aan de Werkgever en aan ons melden.

3. Uitruil tussen Partnerpensioen en Ouderdomspensioen

Ouderdoms- en partnerpensioen kunnen op de Pensioendatum worden uitgeruild. Als je met Deeltijdpensioen gaat, kun je ook op dat moment het ouderdomspensioen dat dan ingaat en het bijbehorende partnerpensioen uitruilen.

- a. Je kunt de aanspraak op partnerpensioen geheel of gedeeltelijk uitruilen voor een hoger ouderdomspensioen.
- b. Je kunt je ouderdomspensioen geheel of gedeeltelijk uitruilen voor een hogere aanspraak op partnerpensioen, waarbij het partnerpensioen na uitruil niet hoger mag zijn dan 70% van het ouderdomspensioen na uitruil.

Als geen partner bij ons bekend is, ruilen wij het gehele partnerpensioen uit voor een hoger ouderdomspensioen. Als je wel gehuwd bent of een geregistreerde partner hebt, moet je dat aan ons melden, omdat we dan niet automatisch uitruilen.

Als je een Partner hebt en gebruik wilt maken van de mogelijkheid tot uitruil van partnerpensioen voor een hoger ouderdomspensioen, dan moet je een schriftelijke verklaring naar ons sturen waaruit blijkt dat je Partner instemt met de gekozen mogelijkheid van uitruil. Je verklaring moet wel voldoen aan de regels die het Pensioenfonds daarvoor vaststelt.

Bijzonder partnerpensioen kun je niet uitruilen omdat dit een Pensioenaanspraak van je Ex-Partner is. Als je Ex-Partner door pensioenverdeling bij scheiding recht heeft op uitbetaling van een deel van je ouderdomspensioen, dan kan dat deel van het ouderdomspensioen niet worden uitgeruild voor een hoger partnerpensioen.

Je keuze voor uitruil tussen partnerpensioen en ouderdomspensioen moet je minstens drie maanden voor de gewenste (Deeltijd)Pensioendatum aan ons bekend maken.

Tijdelijk nabestaandenpensioen kun je niet uitruilen

4. Variëren in hoogte van het Ouderdomspensioen

Je kunt er voor kiezen om je ouderdomspensioen vanaf je Pensioendatum in hoogte te laten variëren. Als je met Deeltijdpensioen gaat, kun je ook op dat moment het ouderdomspensioen dat dan ingaat in hoogte laten variëren.

- a. Als je ouderdomspensioen eerder dan de AOW ingaat, kan je er voor kiezen om tot de AOW-ingangsdatum een hoger ouderdomspensioen te ontvangen. Daarbij bestaat keuze uit verhoging van het totale ouderdomspensioen met:
 1. de AOW voor ongehuwden inclusief vakantietoeslag;
 2. eenmaal de AOW voor gehuwden inclusief vakantietoeslag;
 3. tweemaal de AOW voor gehuwden, inclusief vakantietoeslag.

- b. Je kunt er voor kiezen om de hoogte van het ouderdomspensioen te laten variëren. Daarvoor geldt wel dat het ouderdomspensioen binnen de bandbreedte van 100:75 moet blijven. Daarbij kun je kiezen uit:
 1. een verhoogd of een verlaagd ouderdomspensioen tot je AOW-ingangsdatum geldend op de (Deeltijd)Pensioendatum en daarna het omgekeerde;
 2. een verhoogd of een verlaagd ouderdomspensioen tot je 70ste verjaardag en daarna het omgekeerde;
 3. eerst gedurende drie of vijf jaar een verhoogd of verlaagd ouderdomspensioen en daarna het omgekeerde.

De variatie in de hoogte van de uitkering van ouderdomspensioen heeft geen gevolgen voor de hoogte van het partner- en wezenpensioen.

Je keuze voor variatie in de hoogte van je ouderdomspensioen moet je minstens drie maanden voor de gewenste (Deeltijd)Pensioendatum aan ons bekend maken.

5. Volgorde keuzemogelijkheden

Voor de keuzemogelijkheden geldt een volgorde. Je moet eerst kiezen of je je ouderdomspensioen wilt vervroegen en/of je met Deeltijdpensioen wilt gaan (leden 1 en 2), daarna of je partner- en ouderdomspensioen wilt uitruilen (lid 3) en als laatste of je de hoogte van je ouderdomspensioen wilt laten variëren (lid 4).

6. Ex-Partner

Als je Ex-Partner door pensioenverdeling bij scheiding recht heeft op uitbetaling van een deel van je ouderdomspensioen en je besluit tot pensioenvervroeging, Deeltijdpensioen of variatie in de hoogte van je ouderdomspensioen, dan gebeurt hetzelfde met dit recht op uitbetaling van je Ex-Partner.

7. Rekenregels

Op de in dit artikel genoemde keuzemogelijkheden zijn de rekenregels en voorwaarden van het Tabellenboek van toepassing. De rekenregels zijn vastgesteld op basis van collectieve actuariële gelijkwaardigheid.

HOOFDSTUK VI: BEËINDIGING VAN JE DEELNAME AAN DE PENSIOENREGELING

De Basispensioenregeling 67 is een CDC-pensioenregeling waarin wordt gestreefd naar pensioenen op middelloonbasis. De Vaste Premie die betaald wordt, is alleen bedoeld voor de verwerving van Pensioen in het jaar van premiebetaling. De Vaste Premie is nadrukkelijk niet bestemd om vermindering van al opgebouwd Pensioen te voorkomen en/of om verminderingen uit het verleden te compenseren. Wanneer de Vaste Premie bij aanvang van het jaar ontoereikend blijkt te zijn voor de beoogde pensioenverwerving voor dat jaar, dan wordt de pensioenopbouw in dat jaar verlaagd. De Vaste Premie wordt niet verhoogd. Wanneer de Beleidsdekkingsgraad van het Pensioenfonds volgens de wettelijke normen een premiekorting of een premierestitutie zou toestaan wordt deze niet verleend. In plaats daarvan kan het Bestuur van het Pensioenfonds besluiten extra toeslagen te verlenen.

Artikel 21 Beëindiging van je deelname aan de Pensioenregeling vóór de Pensioenrichtleeftijd

1. Als je deelname aan de Basispensioenregeling 67 voor de Pensioendatum of Pensioenrichtleeftijd eindigt, krijg je een premievrije aanspraak op:
 - ouderdomspensioen; en
 - partnerpensioen voor je Partner; en
 - wezenpensioen voor je Kind(eren).Dit zijn de Pensioenaanspraken die je tot de beëindiging van het deelnemerschap hebt opgebouwd, vermeerderd met Pensioenaanspraken uit waardeoverdracht en al verleende toeslagen.
2. Je krijgt geen premievrije aanspraak op ouderdoms-, partner en wezenpensioen, als je tot de beëindiging van je deelname aan de Basispensioenregeling 67 opgebouwde ouderdomspensioen kleiner is dan €2.
3. Je kunt je ouderdomspensioen bij beëindiging van je deelname geheel of gedeeltelijk uitruilen voor een hogere aanspraak op partnerpensioen, waarbij het partnerpensioen na uitruil niet hoger mag zijn dan 70% van het ouderdomspensioen na uitruil. Op deze uitruil zijn rekenregels en voorwaarden van het Tabellenboek van toepassing.
4. Als de Beleidsdekkingsgraad van het Pensioenfonds dit noodzakelijk maakt, kunnen deze Pensioenaanspraken en -rechten worden verminderd, zoals beschreven in artikel 26.
5. De dekking voor het partner- en wezenpensioen dat je vanaf de beëindiging van je deelname aan de Basispensioenregeling 67 tot aan de Pensioenrichtleeftijd had kunnen opbouwen, de dekking voor het tijdelijk partnerpensioen en de premievrijstelling bij Arbeidsongeschiktheid vervallen bij beëindiging van je deelname aan de Basispensioenregeling 67. De dekking voor het tijdelijk partnerpensioen vervalt niet als je aansluitend aan je deelnemerschap vervroegd met pensioen gaat, zie daarvoor artikel 17a.

Artikel 22 Algemeen verbod op afkoop

De Pensioenaanspraken en Pensioenrechten kunnen niet worden afgekocht, vervreemd of prijsgegeven en kunnen niet formeel of feitelijk voorwerp van zekerheid worden, anders dan in de gevallen voorzien bij of krachtens de PW. Afkoop is bijvoorbeeld wel mogelijk voor kleine pensioenen (zie artikel 23).

Artikel 23 Afkoop kleine pensioenen

1. *Afkoop klein ouderdomspensioen*

- a. Na beëindiging van je deelname of bij ingang van het ouderdomspensioen, kunnen wij je aanspraak op ouderdomspensioen afkopen als het lager is dan de Afkoopgrens en wij, als je nog niet gepensioneerd bent, je pensioenaanspraken niet hebben kunnen overdragen naar de pensioenuitvoerder van je nieuwe werkgever. Wij hebben voor afkoop wel je instemming nodig. Afkoop betekent dat je in één keer een bedrag ontvangt en dat je geen ouderdomspensioen meer van ons krijgt.
- b. Als je aanspraak op ouderdomspensioen wordt afgekocht, dan worden de aanspraken op (bijzonder) partner- en wezenpensioen ook afgekocht.
- c. Het afkoopbedrag voor de aanspraken op ouderdoms-, partner- en wezenpensioen wordt aan je uitgekeerd. Je Ex-Partner ontvangt het afkoopbedrag voor het bijzonder partnerpensioen.
- d. Op de afkoop van pensioenen zijn de regels van de PW van toepassing.

2. Afkoop klein partner- en wezenpensioen op de ingangsdatum.

Wij kunnen een klein wezen- en partnerpensioen dat op de ingangsdatum lager is dan de Afkoopgrens afkopen. Afkoop betekent dat je Partner of Kind in één keer een bedrag ontvangt en geen partner- of wezenpensioen meer krijgt. Als we gebruik maken van de mogelijkheid tot afkoop, dan wordt je Partner of je Kind binnen zes maanden na de ingangsdatum geïnformeerd. Binnen deze termijn wordt het afkoopbedrag aan je Partner en/of Kind uitgekeerd.

3. Afkoop klein bijzonder Partnerpensioen bij scheiding

Wij kunnen het bijzonder partnerpensioen dat je Ex-Partner bij beëindiging van je relatie heeft gekregen, afkopen als dit bijzonder partnerpensioen op de ingangsdatum lager is dan de Afkoopgrens. Afkoop betekent dat je Ex-Partner in één keer een bedrag ontvangt en geen partnerpensioen krijgt.

Als we gebruik maken van de mogelijkheid tot afkoop, dan wordt je Ex-Partner binnen zes maanden na de melding van beëindiging van je relatie geïnformeerd. Binnen deze termijn wordt het afkoopbedrag aan je Ex-Partner uitgekeerd.

4. Rekenregels

De afkoopwaarde voor de in dit artikel bedoelde kleine pensioenen wordt bepaald op basis van de in het Tabellenboek opgenomen rekenregels, die gelden op het moment van afkoop.

HOOFDSTUK VII: UITBETALING VAN PENSIOENEN**Artikel 24 Uitbetaling van Pensioenen**

1. Het Pensioen wordt in maandelijkse termijnen uitbetaald. Op de uitkering worden belastingen en premies ingehouden volgens de op het moment van uitbetaling geldende wet- en regelgeving.
2. De uitbetaling vindt plaats in euro's op een bankrekening in Nederland.
3. Uitbetaling van het Pensioen op een bankrekening in het buitenland kan alleen als dat tijdig bij ons is aangevraagd en er voor ons geen belemmeringen zijn om het op de voorgestelde rekening over te maken. De kosten van betaling in het buitenland kunnen bij jou in rekening worden gebracht.
4. We kunnen de uitbetaling van Pensioen uitstellen of blokkeren als:
 - a. gegevens of documenten waar het Pensioenfonds om heeft gevraagd niet op tijd zijn verstrekt; of
 - b. deze gegevens of documenten onvolledig zijn; of
 - c. het adres van de Pensioengerechtigde onbekend is; of
 - d. de Pensioengerechtigde die in het buitenland of zonder geldige verblijfplaats in Nederland woont het jaarlijkse, schriftelijke bewijs van in leven zijn, niet op tijd aan ons verstrekt of er juridische belemmeringen zijn die uitbetaling verhinderen.Pas nadat wij de volledige en juiste gegevens of documenten hebben ontvangen, kan het Pensioen, eventueel aangepast op basis van de verkregen informatie, alsnog worden uitbetaald.
5. Als je gelijktijdig met je Pensioen nog pensioen krijgt van een andere pensioenuitvoerder of een wettelijke uitkering ontvangt, bijvoorbeeld vanwege Arbeidsongeschiktheid, of een met pensioen vergelijkbare uitkering ontvangt, dan kunnen wij die uitkering of dat pensioen geheel of gedeeltelijk in mindering brengen op jouw Pensioen, als doel en strekking van de Pensioenregeling of als de fiscale wet- en regelgeving zich tegen samenloop verzet. Dit geldt ook als je Partner, Ex-Partner of je Kind gelijktijdig met het Pensioen een wettelijke uitkering ontvangt of nog pensioen krijgt van een andere pensioenuitvoerder of een met pensioen vergelijkbare uitkering ontvangt. Dit geldt niet voor het tijdelijk partnerpensioen.

HOOFDSTUK VIII FINANCIËLE ASPECTEN**Artikel 25 Voorwaardelijke toeslagverlening***1. Voorwaardelijkheidsverklaring*

Je Pensioenfonds probeert ieder jaar de Pensioenrechten en Pensioenaanspraken te verhogen via het verlenen van toeslagen. Of en zo ja in welke mate een toeslag kan worden verleend, is afhankelijk van het voor toeslagverlening beschikbare vermogen boven de Beleidsdekkingsgraad van 110%. Daarbij wordt rekening gehouden met de wettelijke regels over voorwaardelijke toeslagverlening en eventuele aanwijzingen van DNB. Er is geen reserve voor toeslagverlening.

De toeslag kan niet hoger zijn dan de Toeslagmaatstaf.

2. Toeslagmaatstaf

De Toeslagmaatstaf is de Consumentenprijsindex.

3. Hoogte toeslagverlening

- a. Het Pensioenfonds stelt de hoogte van een eventuele toeslag bij bestuursbesluit vast.
- b. Een eventuele toeslag is een percentage van de Toeslagmaatstaf. Dit percentage heet Toeslaggraadmeter:
 - De Toeslaggraadmeter is de in een percentage uitgedrukte mate waarin het Pensioenfonds naar verwachting in de toekomst toeslagen op basis van de Toeslagmaatstaf kan verlenen.
 - De Toeslaggraadmeter wordt door het Bestuur vastgesteld op basis van de rekenregels van het Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen.
- c. Toeslagen zijn voorwaardelijk. De stand van de Toeslaggraadmeter is afhankelijk van de beleidsdekkingsgraad en kan dus van jaar op jaar fluctueren. Als gevolg hiervan kan de maximaal te verlenen toeslag elk jaar fluctueren.

4. Datum toeslagverlening

Een eventuele toeslag wordt verleend per 1 januari van een jaar. Het Bestuur van het Pensioenfonds besluit in het vierde kwartaal van elk jaar of de Pensioenrechten en Pensioenaanspraken vanaf 1 januari daaropvolgend kunnen worden verhoogd en met welk percentage van de Toeslagmaatstaf. Het Bestuur van het Pensioenfonds heeft het recht om uiterlijk 15 januari alsnog te besluiten per 1 januari geen toeslag of een lagere toeslag toe te kennen als in de periode tussen het moment van besluitvorming over de toeslagverlening en de ingangsdatum van de toeslag een zodanige wijziging in de financiële situatie of vooruitzichten van het Pensioenfonds is opgetreden, dat op basis daarvan geen of een lagere toeslag zou zijn verleend.

5. Extra toeslagen

- a. Het Pensioenfonds kan besluiten om een extra toeslag te verlenen ter compensatie van een in het verleden niet of niet volledig toegekende toeslag of een in het verleden doorgevoerde vermindering van Pensioenaanspraken en Pensioenrechten als bedoeld in artikel 26. Deze extra toeslagen kunnen alleen worden verleend als het Pensioenfonds over voldoende middelen beschikt om deze extra aanvullende toeslagen te kunnen verlenen volgens de regels voor de toekomstbestendige toeslagverlening op grond van de PW. Daarbij wordt rekening gehouden met de eventuele beperkingen die voortvloeien uit de PW en de fiscale wet- en regelgeving.
- b. Het Pensioenfonds administreert jaarlijks per (Ex-) Deelnemer en Pensioengerechtigde het verschil tussen de verworven Pensioenaanspraken en Pensioenrechten en wat de Pensioenaanspraken en Pensioenrechten geweest zouden zijn bij toeslagen op basis van de volledige Toeslagmaatstaf en zonder eventuele verminderingen als bedoeld in artikel 26. Dit is de Extra Toeslagruimte.

- c. Als er extra toeslagen worden verleend, worden deze in beginsel berekend naar evenredigheid van de Extra Toeslagruime van de (Ex-) Deelnemer en Pensioengerechtigde. Daarbij wordt rekening gehouden met de eventuele beperkingen die voortvloeien uit de PW en de fiscale wet- en regelgeving.

Artikel 26 Vermindering van Pensioenrechten en Pensioenaanspraken

Als de Beleidsdekkingsgraad van het Pensioenfonds dit noodzakelijk maakt als bedoeld in artikel 134 van de PW, dan kunnen al verworven Pensioenaanspraken en -rechten overeenkomstig dat artikel worden verminderd.

HOOFDSTUK IX: FINANCIERING

Artikel 27 Financiering en deelnemersbijdrage

1. Premie

De Vaste Premie, de actuariële premie voor het tijdelijk partnerpensioen en de bijdrage voor de uitvoeringskosten zijn vastgelegd in de Pensioen- en de Uitvoeringsovereenkomst. Met het betalen daarvan heeft de Werkgever aan zijn financiële verplichtingen voldaan als nader uitgewerkt in artikel 5.

2. Deelnemersbijdrage

Als Deelnemer moet je een eigen bijdrage voor de Basispensioenregeling 67 betalen. De hoogte van je bijdrage is in de Pensioenovereenkomst vastgelegd.

Artikel 28 Betalingsvoorbehoud van de Werkgever

1. De Werkgever heeft het recht om de betaling van de Vaste Premie, de actuariële premie voor het tijdelijk partnerpensioen en de vergoeding voor de uitvoeringskosten, voor zover deze geen betrekking hebben op de Deelnemersbijdrage, tussentijds te verminderen of te stoppen bij een ingrijpende wijziging van omstandigheden. Een ingrijpende wijziging van omstandigheden betekent onder meer:
 - a. Een ingrijpende uitbreiding van bestaande Pensioenaanspraken en Pensioenrechten als gevolg van wettelijke regelingen over pensioen- of overige uitkeringen voor ouderdom, arbeidsongeschiktheid of overlijden.
 - b. Een situatie waarin de Deelnemers wettelijk worden verplicht om aan een andere pensioenregeling deel te nemen.
 - c. Een situatie waarin de financiële positie van ING Bank N.V. naar het oordeel van ING Bank N.V. de betaling van deze bijdragen niet langer rechtvaardigt.
2. Als de Werkgever minder of helemaal geen premies of bijdragen betaalt, kan het Pensioenfonds de pensioenverwerving verminderen. Daarbij wordt eerst de pensioenopbouw verminderd en, voor zover dit niet volstaat, de dekking gedurende het deelnemerschap voor het partner- en wezenpensioen dat je vanaf je overlijden tot aan de Pensioendatum had kunnen opbouwen, het tijdelijk partnerpensioen en de premievrijstelling bij Arbeidsongeschiktheid.
3. Zodra de Werkgever van dit voorbehoud gebruik maakt, zal het Pensioenfonds de Deelnemers, de Ex-Deelnemers, de Pensioengerechtigden, het Verantwoordingsorgaan en de COR, dan wel een daarvoor in de plaats getreden ondernemingsraad van de Werkgever, hierover informeren.
4. De Werkgever kan besluiten de premiebetaling en bijdragen weer helemaal of gedeeltelijk te betalen. Hierdoor kan de Werkgever de verminderde aangroei van de Pensioenaanspraken en Pensioenrechten, die is ontstaan omdat de Werkgever minder of geen premies of bijdragen heeft betaald, helemaal of gedeeltelijk en eventueel met terugwerkende kracht ongedaan maken.

HOOFDSTUK X: INFORMATIEVOORZIENING**Artikel 29 Je verplichting om informatie te verstrekken**

1. Als er iets verandert in je persoonlijke situatie moet je dat binnen vier weken aan ons melden. Dat geldt in ieder geval in de volgende situaties:
 - a. Je sluit een notarieel samenlevingscontract af.
 - b. Je beëindigt je duurzame gezamenlijke huishouding.
 - c. Als je ongehuwd bent, geen geregistreerd partnerschap bent aangegaan, maar een duurzame huishouding voert en je wilt degene met wie je samenwoont als je Partner aanwijzen.
 - d. Je krijgt een WIA-uitkering. Het gaat dan om alle beschikkingen van het UWV over de toekenning, de wijziging of beëindiging van deze uitkering.
 - e. Bij iedere omstandigheid die mogelijk van invloed is op je Pensioenaanspraken of Pensioenrechten.
2. Verder moet je, als wij daarom vragen, alle informatie en papieren sturen die wij voor de uitvoering van de Basispensioenregeling 67 denken nodig te hebben. Door tijdig de informatie te verstrekken voorkom je dat je Pensioenaanspraken of Pensioenrechten foutief worden vastgesteld of het Pensioen verkeerd wordt uitbetaald.
3. Als je gepensioneerd bent en in het buitenland woont of zonder geldige verblijfplaats in Nederland woont, moet je jaarlijks een (schriftelijk) bewijs van in leven zijn aan ons sturen. Wij kunnen tussentijds om zo'n bewijs vragen.
4. Als je vindt dat de opgaven of brieven van ons onjuist of onvolledig zijn, dan moet je dit zo snel mogelijk aan ons laten weten.
5. Je Ex-Partner en je Kind die na je overlijden Pensioenaanspraken hebben moeten ons binnen vier weken veranderingen in hun persoonlijke situatie melden.
6. De meldingen aan ons kunnen schriftelijk of digitaal worden gedaan. Je krijgt hierover informatie van ons na aanvang van je deelname.
7. De verplichtingen genoemd in lid 1 onder e, lid 2, lid 3, lid 4 en lid 6 van dit artikel gelden ook voor de Partner, Ex-Partner en het Kind indien zij Pensioengerechtigde zijn.

Artikel 30 Uitsluiting van aansprakelijkheid bij niet nakomen informatieverplichting

Wij zijn niet aansprakelijk voor de gevolgen van het niet, niet juist, niet tijdig of niet volledig nakomen van informatieverplichtingen door de Deelnemer, Ex-Deelnemer, Partner, Ex-Partner, Kind of Pensioengerechtigde. Indien een van de gevolgen is dat wij teveel Pensioen hebben uitgekeerd, dan hebben wij het recht om dit Pensioen terug te vorderen met een vergoeding voor wettelijke rente over de periode dat er teveel Pensioen is uitgekeerd en een vergoeding voor de door ons gemaakte kosten. Indien een van de gevolgen is dat wij te weinig Pensioen hebben uitgekeerd, dan hebben wij het recht om het te weinig uitgekeerde Pensioen niet of slechts gedeeltelijk alsnog uit te keren of daarop een vergoeding voor de door ons gemaakte kosten in mindering te brengen.

Artikel 31 Informatie van de gemeente en je Werkgever

1. In sommige situaties krijgen wij automatisch bericht van de Basisregistratie Personen. Je hoeft ons dan niet zelf te informeren. Het gaat om de volgende situaties:
 - a. Je gaat trouwen, of sluit een geregistreerd partnerschap af.
 - b. Je huwelijk is ontbonden, je bent gescheiden, of je beëindigt je geregistreerd partnerschap.
 - c. Je Partner of je Ex-Partner overlijdt.
 - d. Adreswijzigingen.
2. De Werkgever geeft ons alle benodigde informatie over je dienstverband die van belang is voor de uitvoering van de Pensioenregeling.

Artikel 32 Informatie die jij van ons krijgt

1. Wij verstrekken je ten minste alle informatie waar je op grond van de PW recht op hebt. In dit artikel is een overzicht opgenomen van belangrijke informatieverstrekking.
2. Zolang je Deelnemer bent ontvang je ieder jaar een overzicht van:
 - a. De hoogte van de Pensioenaanspraken die je kunt bereiken als je tot de Pensioendatum Deelnemer blijft.
 - b. De hoogte van de Pensioenaanspraken die je al hebt opgebouwd.
 - c. De toeslagverlening.
 - d. De waardeaan groei van Pensioenaanspraken die kunnen worden toegerekend aan het voorafgaand kalenderjaar.
3. Verder ontvang je informatie bij:
 - a. De aanvang van je deelname aan de Basispensioenregeling 67.
 - b. De beëindiging van je deelname aan de Basispensioenregeling 67.
 - c. Beëindiging van je partnerschap. Je Ex-Partner ontvangt dan informatie.
 - d. Het bereiken van de Pensioendatum.
4. Als je Ex-Deelnemer bent ontvang je na het einde van de deelneming ten minste één keer per jaar informatie van ons over je opgebouwde Pensioenaanspraken en over de toeslagverlening.
5. Als je je Pensioenrichtdatum nadert ontvang je een opgave van je ouderdomspensioen en informatie over het eventuele opgebouwde partnerpensioen. Daarnaast krijg je informatie over je keuzemogelijkheden en de toekomstige toeslagverlening.
6. Ben je Gepensioneerde dan ontvang je elk jaar informatie over je ouderdomspensioen, partner- en wezenpensioen en de toeslagverlening.
7. Je Ex-Partner die recht heeft op bijzonder partnerpensioen ontvangt na de scheiding een opgave van het recht op bijzonder partnerpensioen en informatie over de toeslagverlening. Daarna ontvang je Ex-Partner deze informatie ten minste één keer in de vijf jaar. Als wij besluiten tot afkoop van het bijzonder partnerpensioen, dan ontvangt je Ex-Partner informatie over de afkoop.
8. Na je overlijden ontvangen
 - je Partner met recht op partnerpensioen; en
 - je Ex-Partner met recht op bijzonder partnerpensioen; en
 - je Kind met recht op wezenpensioen;informatie over de hoogte van hun Pensioenrecht en ontvangen zij informatie over de toekomstige toeslagverlening. Daarna ontvangen zij elk jaar deze informatie. Als wij besluiten tot afkoop van het partnerpensioen, bijzonder partnerpensioen en/of wezenpensioen, dan ontvangen je Partner, Ex-Partner en je Kind informatie over de afkoop, voor zover het hen aangaat.
9. Wij informeren jou en andere Pensioengerechtigden over een besluit tot vermindering van de Pensioenaanspraken en Pensioenrechten, volgens artikel 5 of artikel 26.
10. Bij het verstrekken van informatie houden wij ons aan de verplichtingen in de PW en de fiscale wet- en regelgeving.

HOOFDSTUK XI SLOTBEPALINGEN

Artikel 33 Wijziging Pensioenreglement

1. Dit Pensioenreglement is vastgesteld in overeenstemming met de Pensioen- en de Uitvoeringsovereenkomst.
2. Wij zijn onder meer bevoegd dit Pensioenreglement aan te passen op basis van:
 - Uitvoeringstechnische aspecten.
 - De PW en de fiscale wet- en regelgeving.
 - Invoering of wijziging van andere wet- en regelgeving die van invloed is op Pensioenaanspraken en Pensioenrechten.
 - Een aanwijzing van DNB of AFM.Deze aanpassing kan plaatsvinden met terugwerkende kracht. Een wijziging van dit Pensioenreglement geldt voor Deelnemers, Ex-Deelnemers, Pensioengerechtigden en ieder ander die aan dit Pensioenreglement rechten kan ontleen. Dit is alleen anders als dat uitdrukkelijk uit de tekst van dit Pensioenreglement en de aanpassingen blijkt.
3. Als wijzigingen in dit Pensioenreglement leiden tot aanpassing van de inhoud van de Pensioenovereenkomst, dan treden wij met de sociale partners tijdig in overleg over de te volgen procedure.
4. Een wijziging van dit Pensioenreglement kan nooit tot een verhoging van de Vaste Premie leiden.
5. Een wijziging van dit Pensioenreglement treedt in werking op de door ons vastgestelde datum. Door een wijziging van dit Pensioenreglement worden de tot dat tijdstip opgebouwde Pensioenaanspraken en Pensioenrechten niet gewijzigd, tenzij de PW dit toestaat en wij hiertoe hebben besloten.
6. Wij mogen nadere regels stellen ter uitvoering van dit Pensioenreglement.

Artikel 34 Gevolgen wijziging Pensioenovereenkomst

1. De Werkgever kan de Pensioenovereenkomst zonder instemming van de Werknemers wijzigen indien er sprake is van een zodanig zwaarwichtig belang van de Werkgever dat het belang van de Werknemers dat door de wijziging zou worden geschaad daarvoor naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid moet wijken. Als de Pensioenovereenkomst wijzigt, wijzigen de Pensioenaanspraken en/of Pensioenrechten die tot dat moment zijn opgebouwd niet, behalve:
 - als de opgebouwde Pensioenaanspraken en/of Pensioenrechten worden overgedragen naar een nieuwe pensioenregeling;
 - als alle Pensioenaanspraken en/of Pensioenrechten collectief overgaan (collectieve waardeoverdracht) naar de pensioenregeling van een nieuwe werkgever;
 - als de Pensioenaanspraken en/of Pensioenrechten worden verlaagd, zoals bedoeld in artikel 134 van de PW.
2. Wij passen dit Pensioenreglement aan, in overeenstemming met de gewijzigde Pensioenovereenkomst.
3. Een wijziging van dit Pensioenreglement in verband met een wijziging van de Pensioenovereenkomst treedt in werking op de door het Pensioenfonds vastgestelde datum.

Artikel 35 Uitgesloten risico's

1. Als je overlijdt door opzet of grove schuld van een Partner, dan vervalt het partnerpensioen van je Partner en wordt in plaats daarvan een partnerpensioen uitgekeerd dat kan worden verkregen met de premievrije waarde van het opgebouwde partnerpensioen op de dag voorafgaand aan je overlijden.

2. Als je overlijdt door opzet of grove schuld van je Kind, dan vervalt het gehele wezenpensioen voor dat Kind;
3. Wij baseren ons oordeel daarover op een strafrechtelijk vonnis.

Artikel 36 Klachten- en Geschillenregeling

Wij hebben een klachten- en geschillenregeling. Deze kun je bij ons opvragen of op de website downloaden.

Artikel 36a Overgangsbepalingen

1. Het bestuur van het Pensioenfonds kan besluiten om als je deelname aan deze pensioenregeling voor 1 januari 2018 is geëindigd en je premievrije aanspraak op ouderdomspensioen lager is dan de Afkoopgrens, om je aanspraak op ouderdomspensioen, partner- en wezenpensioen ten gunste van jou af te kopen.
2. Het bestuur kan besluiten om bij beëindiging van de deelneming voor 1 januari 2019 verworven premievrije pensioenaanspraken die gelijk zijn aan dan wel kleiner zijn dan € 2 te laten vervallen dan wel ten gunste van de gewezen deelnemer af te kopen.
3. Voor de in leden 1 en 2 genoemde besluiten, gelden op grond van de PW aanvullende voorwaarden.
4. Je hebt geen aanspraak op een tijdelijk partnerpensioen als je premievrije pensioenopbouw bij het Pensioenfonds voor 1 januari 2019 is ingegaan en je dienstverband met de Werkgever voor 1 januari 2019 geheel is beëindigd.

Artikel 37 Overige bepalingen

1. Indien er naar het oordeel van het Bestuur van het Pensioenfonds sprake is van een bijzonder geval of bijzondere situatie, kan het Bestuur van het Pensioenfonds, indien de redelijkheid en de billijkheid dit naar het oordeel van het Bestuur van het Pensioenfonds vergt, afwijken van dit Pensioenreglement.
2. In gevallen waarin dit Pensioenreglement niet voorziet beslist het Bestuur van het Pensioenfonds.

Artikel 38 Inwerkingtreding

1. Dit Pensioenreglement is op 25 november 2013 vastgesteld, op 1 januari 2014 in werking getreden en is voor het laatst gewijzigd op 19 december 2018.
2. Op 19 december 2018 is artikel 17a en artikel 36a ingevoegd en zijn de artikelen 1, 4, 5, 6, 9, 10, 12, 13, 15, 16,17, 19 lid 5a, 20, 21, 23, 24, 25, 27, 32, 33 en 38 gewijzigd. Deze wijzigingen en invoegingen treden in werking per 1 januari 2019, met uitzondering van de wijziging van artikel 19, lid 5a, dat met terugwerkende kracht tot 1 januari 2014 in werking treedt.
3. De in lid 2 bedoelde wijzigingen zijn ook van toepassing op Deelnemers die reeds voor 1 januari 2019 Pensioen op basis van artikel 19 verwerven.

Addendum op het Pensioenreglement voor de Basispensioenregeling 67 per 1 januari 2014.

Artikel 1 - Definities

Op dit addendum zijn de definities van het Pensioenreglement Basispensioenregeling 67 van toepassing, tenzij hierna anders is bepaald.

Arbeidsongeschikt

Arbeidsongeschiktheid in de zin van de WAO dan wel de WIA.

Eerste Ziekte­dag

De eerste dag waarop je wegens ziekte niet hebt gewerkt of het werken tijdens de werktijd hebt gestaakt.

Het Pensioenreglement:

Het Pensioenreglement voor de Basispensioenregeling 67.

Artikel 2 Werking

Als je Eerste Ziekte­dag voor 1 december 2013 lag, is dit addendum op je van toepassing als je aan de volgende voorwaarden voldoet:

- a. je bent op 1 januari 2014 Deelnemer geworden en daarna onafgebroken Deelnemer gebleven; en
- b. je bent vóór 1 december 2013 bij de Werkgever in dienst getreden en daarna niet meer uit dienst gegaan; en
- c. je hebt na je Eerste Ziekte­dag niet gedurende ten minste 4 weken onafgebroken volledig je eigen werk gedaan; en
- d. de CAO was op je Eerste Ziekte­dag van toepassing en is daarna onafgebroken van toepassing gebleven.

Artikel 2a - Pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid gedurende het dienstverband

Tijdens je dienstverband met de Werkgever, wordt voor de berekening van je pensioenverwerving uitgegaan van het Pensioensalaris en de deeltijdfactor die op jou van toepassing zouden zijn als je volledig arbeidsgeschikt zou zijn.

Artikel 3 WAO-regime bij volledige en gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid

1. Als je recht hebt op een WAO-uitkering wegens gehele of gedeeltelijke Arbeidsongeschiktheid en je dienstverband met de Werkgever wordt beëindigd wegens arbeidsongeschiktheid, dan is dit artikel op jou van toepassing.
2. Je pensioenverwerving wordt als volgt voortgezet:

Addendum op het Pensioenreglement voor de Basispensioenregeling 67 per 1 januari 2014.

Mate van Arbeidsongeschiktheid volgens de WAO	Percentage premievrije voortgezette pensioenverwerving
Minder dan 15%	0%
15 tot 25%	20%
25 tot 35%	30%
35% tot 45%	40%
45 tot 55%	50%
55 tot 65%	60%
65 tot 80%	75%
80 tot 100%	100%

3. Bij wijziging van je mate van Arbeidsongeschiktheid wordt de hoogte van je premievrije voortzetting aangepast, maar tot maximaal de mate van Arbeidsongeschiktheid zoals die gold bij het einde van je dienstverband.
4. Als je mate van arbeidsongeschiktheid onder de 15% daalt, dan word je pensioenverwerving beëindigd en kan die niet meer herleven.
5. Je hebt alleen recht op premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid:
 - a. voor zover je geen aanspraak hebt op premievrijstelling bij Stichting Pensioenfonds ING; en
 - b. voor zover de Arbeidsongeschiktheid of de toename daarvan na aanvang van je dienstverband met de Werkgever of zijn rechtsvoorgangers is opgetreden.
6. Je voortgezette pensioenverwerving wordt gebaseerd op:
 - a. Het Pensioenreglement dat van toepassing is op het moment waarop de pensioenverwerving daadwerkelijk plaatsvindt (dit betekent bijvoorbeeld dat de op dat moment actuele Franchise en opbouwpercentages voor ouderdoms-, partner- en wezenpensioen van toepassing zijn, ook als die lager zijn dan de opbouwpercentages toen je voortgezette pensioenverwerving begon).
 - b. Je gemiddelde Pensioensalaris en deeltijdfactor in de periode van twaalf maanden direct voorafgaand aan de beëindiging van je dienstverband met de Werkgever¹. Je vastgestelde gemiddelde Pensioensalaris wordt op 1 januari van enig jaar verhoogd. De verhoging is gelijk aan de verhoging van de Franchise per 1 januari van dat jaar.

Artikel 4 WIA-regime

1. Als je recht hebt op een WIA-uitkering wegens een duurzame Arbeidsongeschiktheid van 80% of meer en je dienstverband met de Werkgever

¹ Als de periode van 12 maanden (gedeeltelijk) voor 1 januari 2015 ligt, dan wordt voor die periode je Pensioensalaris vastgesteld rekening houdend met het bij vaststelling actuele in artikel 6 van het Pensioenreglement genoemde maximum.

Addendum op het Pensioenreglement voor de Basispensioenregeling 67 per 1 januari 2014.

wordt beëindigd wegens arbeidsongeschiktheid, dan is dit artikel op jou van toepassing.

2. Je pensioenverwerving wordt voortgezet zolang je recht hebt op een WIA-uitkering wegens een duurzame Arbeidsongeschiktheid van 80% of meer. Als dat niet meer het geval is, dan wordt je pensioenverwerving beëindigd en kan die niet meer herleven.
3. Je hebt alleen recht op premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid:
 - a. voor zover je geen aanspraak hebt op premievrijstelling bij Stichting Pensioenfonds ING; en
 - b. voor zover de Arbeidsongeschiktheid of de toename daarvan na aanvang van je dienstverband met de Werkgever of zijn rechtsvoorgangers is opgetreden.
4. Je voortgezette pensioenverwerving wordt gebaseerd op:
 - a. Het Pensioenreglement dat van toepassing is op het moment waarop de pensioenverwerving daadwerkelijk plaatsvindt (dit betekent bijvoorbeeld dat de op dat moment actuele Franchise en opbouwpercentages voor ouderdoms-, partner- en wezenpensioen van toepassing zijn, ook als die lager zijn dan de opbouwpercentages toen je voortgezette pensioenverwerving begon).
 - b. Je gemiddelde Pensioensalaris en deeltijdfactor in de periode van twaalf maanden direct voorafgaand aan de beëindiging van je dienstverband met de Werkgever². Je vastgestelde gemiddelde Pensioensalaris wordt op 1 januari van enig jaar verhoogd. De verhoging is gelijk aan de verhoging van de Franchise per 1 januari van dat jaar.

Artikel 5 Inwerkingtreding

1. Dit addendum is op 26 november 2014 vastgesteld en op 1 januari 2014 in werking getreden en voor het laatst op 19 december 2018 gewijzigd.
2. Op 19 december 2018 is artikel 2a ingevoegd en zijn artikelen 3, lid 6 en 4, lid 4 gewijzigd. Deze toevoeging en wijzigingen hebben terugwerkende kracht tot 1 januari 2014.

² Als de periode van 12 maanden (gedeeltelijk) voor 1 januari 2015 ligt, dan wordt voor die periode je Pensioensalaris vastgesteld rekening houdend met het bij vaststelling actuele in artikel 6 van het Pensioenreglement genoemde maximum.